

ZPRÁVY.

Mandátové úmluvy mezi sdruženými stranami stávají se v poslední době východiskem tam, kde velký počet roztržitých stran těžko dá se uvésti v soulad s poměrně malým počtem mandátů. Aby totiž mohly obdržeti mandát zejména strany, které pouze o několik hlasů nedosahují příslušného volebního čísla, dochází ke sdružování stran pod podmínkou, že interní rozdělení o mandáty stane se tím způsobem, že i jednotlivé mandáty se budou dělit na určité části volebního období. Tak na příklad ujednají dvě sdružené strany, které teprve sdružením dosáhnou nároku na jeden mandát (sdružování jest přístupné podle volebního řádu do sněmoven, zemí, okresů i obcí), že mandát tento bude vykonáván polovinu volebního období příslušníkem strany jedné a druhou polovinu příslušníkem strany druhé. Známostou takovouto úmluvou, jež došla výrazu v poslední době, jest úmluva drobných stran o místě druhého náměstka primátora hl. města Prahy, nebo dokonce z těchto dnů úmluva stran národně - demokratické, živnostenské a sociálně - demokratické o místo předsedícího českého zemského výboru, již zachráněn pro českou většinu devátý mandát.

Vlastním právním obsahem takovéhoto úmluv jest, že osoba, zvolená takto společnými hlasy, bude za určitou dobu na svůj mandát resignovati a že na její místo zvolí pak tytéž strany osobu jinou. Závěrek tento nečiní však kandidovaná osoba sama, nýbrž za ni její strana. Vzniká tak dvojí poměr: jednak mezi oběma stranami, jednak mezi zvoleným členem a jeho vlastní stranou. Otázkou ovšem jest, zda předmět obojího tohoto poměru jest závazek právně vynutitelný. A tu s úplnou jistotou můžeme odpovéděti, že o vynutitelnosti nelze mluvit, pokud jde o poměr první, totiž vzájemný poměr sdružených stran. Není normy ani orgánu, jenž by mohl nutiti volební stranu, aby svému závazku dostála. Jde tu tedy o pouhý závazek čestný. O možnosti přímého donucení nemůžeme mluvit, ani pokud jde o poměr druhý, totiž poměr zvoleného k vlastní straně. Pokud by šlo o mandát poslanecký nebo zemský, pevně totiž věříme, že by dnešní volební soud nešel ve stopách dřívější judikatury, kterou nazval prof. Hoetzel nedávno »ostudnou«, a že by z ní neodvozoval příslušnost k rozhodování i o takovéhoto »reversech«. Zapomínati ovšem nemůžeme, že přes to existuje v tomto druhém poměru možnost nepřímého donucení, jímž by bylo vyloučení ze strany a tím podmíněná ztráta mandátu.

Vidíme, že umělé dělení volebního období, přivedené úmluvami stran, záleží vlastně úplně jen na vzájemné loyaltě. Přistupují-li naše politické strany i v dnešních rozháraných poměrech přes to k takovýmto nevyhnutelným úmluvám, chceme tom spatřovati radostný doklad, že i pouhé danému slovu se připisuje dosud závaznost a že tedy s naším právním a mravním cítěním není docela tak zle.

Upozorniti dlužno však ještě na jednu obtíž, spojenou s takovýmito úmluvami, která přichází v úvahu i při naprosto loyálním postupu sdružených stran. Resignovati na určitý mandát není totiž vždy zúšlaveno jenom na vůli toho, kdo mandát zastává. Nemůžeme zde obsáhnouti veškeru kasuistiku, ale upozorňujeme, že na př. za okolností vyžaduje resignace na členství v obecním zastupitelstvu souhlasu nadpoloviční většiny zastupitelstva (§ 8 ob. vol. řádu ve znění zák. č. 253/22).

A to jsme stále jen u prvního předpokladu pro realizaci takové mandátové úmluvy, jímž jest umělé uprázdnění mandátu. Další etapou pak jest, aby na uprázdněné místo byl zvolen zástupce druhé smluvní strany. Jaké obtíže mohou i v tomto stadiu vzejíti, zejména když původní sdružení stran doznalo změny, viděli jsme právě na případu pražském.

Nejde tedy při těchto novodobých úmluvách o nic jednoduchého.

Dr. Jos. Kliment.

Veškerá moc pochází z lidu. 11. ledna 1929 vzpomínali jsme na proslulý výrok Františka Ladislava Riegra, pronesený před 80 lety na kroměřížském říšském sněmu: »Veškerá moc pochází z lidu.« Zásada tato byla sice pojata do osnovy ústavy, říšským sněmem vypracované, avšak reakční proudy způsobily, že byla slavnostně uznána teprve po 70 letech v ústavě republiky Československé ve znění úvodního paragrafu »Lid je jediný zdroj veškeré moci v republice Československé.«

R. Wierer.

Zákon o pensijním pojištění soukromých úředníků, který byl koncem minulého roku usnesen v poslaneckém sněmovně a v době, kdy píšeme tyto řádky, očekává na svoje projednávání v senátě, má už svoji pohnutou historii. Je to zákon, jímž má býti podstatně nově vybudováno toto odvětví sociálního pojištění. Pensijní pojištění, trvající od roku 1909 bylo za republiky prozatímně přízpusobeno novým poměrům zákonem č. 89/1920. A to tak prozatímně, že od té doby téměř ku každému 1. lednu čekají zúčastněné vrstvy občanů, že jejich pojištění bude definitivně a lépe upraveno novým zákonem. Čekali zejména 1. ledna 1926, 1927 a 1928. K 1. lednu 1929 bylo očekávání zájemců a sliby politiků tak silné, že snad překonají i neúprosně plynoucí čas. 1. leden 1929 totiž už minul a zákon dosud je ve stadiu své procedury porodní. Přes to však, jak se zdá, bude stanovena účinnost tohoto zákona dnem 1. ledna 1929. Zpravidla je mezi dnem vyhlášení a dnem účinnosti zákona vacatio legis, doba vhodná k přípravě zákona, někdy se stává, že zákon je účinným dnem vyhlášení, někdy též, že některé jeho ustanovení má zpětnou účinnost k datu před vyhlášením. Případ však, že by veliký zákon, na němž spočívá celé jedno odvětví veřejné správy sociální měl celý zpětnou působnost, je přece jen nebývalý. Uvažme jen rozpaky a chaos při provádění tohoto odvětví správy v době, v níž platí dosud zákon starý, ale všem zúčastněným je známo, že tutéž dobu zasáhne svou zpětnou působností novela. Pensijní ústavy, provádějící toto pojištění, musí ovšem v té době nějak fungovati. Provádějí-li však starý — dosud platný — zákon, jsou si vědomy toho, že jejich akty stanou se změnou zákonného podkladu dodatečně nezákonnými. A podle vládní osnovy nebo parlamentního tisku přece úřadovati nemohou! Lze si představit, kolik sporných otázek za tohoto stavu vznikne. A všechna tato energie, spojená s jejich řešením a se zvládnutím celého tohoto chaosu je vynaložena zcela neproduktivně a zbytečně. Nemá-li zákonodárny aparát pochopení pro aparát správní, měl by míti pro něj alespoň soucit.

Ze Sbírký zákonů a nařízení. Nař. čís. 204/28, jedná o plemnitbě skotu, vepřů a ovcí, provádějíc zákon čís. 169/24 o plemnitbě hospodářských zvířat. — Finanční zákon na rok 1929 nese čís. 203/28 a k němu vydány podrobné předpisy vl. nařízením čís. 207/28. — Dle nařízení čís. 208/28 rozděljuje se území státu na 29 dozorčích okresů pro úřadování živnostenských inspektorátů. — Prováděcí nařízení čís. 46/24 k zákonu o ochraně čl. měny a oběhu zákonných platidel (čís. 7/24) bylo nahrazeno novým nařízením čís. 209/28. — Nařízení čís. 213/28 upravuje podrobně organisaci úředních soudů nemocenských pojišťoven, pojišťovacích soudů a vrchního pojišťovacího soudu, dále řízení před nimi a nař. čís. 214/28 upravuje náhražu hotových vydání a presenční platy přísedících těchto soudů. — Puncovní zákon čís. 2/28 nabude dle nařízení čís. 215/28 účinnosti dnem 1. ledna 1929. Uvedené nařízení provádí tento zákon. — Vyhláškou ministra veřejných prací čís. 216/28 stanoveny byly nové úřední puncovní značky. — Nař. čís. 226/28 vydány předpisy o podávání žádostí za finanční podporu elektrisace venkova (zák. čís. 139/26 doplněný zák. 112/28) a o postupu při jejich vyřizování. — Nař. čís. 229/28 upraveno bylo užívání jazyků pro zemská a okresní zastupitelstva a zemské a okresní výbory. — Vyhláška ministrů spravedlnosti a zahraničních věcí čís. 3/29 uveřejňuje změny soudního řádu mezistátního rozhodčího soudu pro závazky v rakousko-uherských korunách (čís. 75/27). Ský.

Z celého světa právníckého. Politický odbor ministerstva unifikací připravil potřebný materiál pro osnovu zákona, jímž má býti upraveno užívání jmen vlastních i rodinných, zejména pokud jde o matriční registraci jmen a o změnu jména. Osnova vychází ze stavu konfesního. Podle zprávy se zdá, že i na Slovensku, (»jak pro to mluví důvody úsporné« podle úřední zprávy), má býti zavedena konfesní správa matrik a mají býti zrušeni státní matrikáři. O osnově bude provedeno letošního roku připomínkové řízení a meziministerské rokování. — V Bavorsku podle novinářských zpráv zavedli nové tituly a to »živnostenský rada, lékárnický rada« pro živnostníky, »zemský hospodářský rada« pro zemědělce, »komerční rada, tajný rada« pro obchodníky, »pracovní rada« pro dělníky atí. Bude se nyní tedy Bavorsko silně »radovat«, ač tituly tyto jsou uznány a platí jen pro Bavorsko, protože jejich udělení odporuje říšské ústavě. — Vládní návrh na prováděcí zákon o referendu lidu v Rakousku byl již vypracován a obsahuje tyto zásady: referendum se koná vždy v neděli, nařizuje je prezident republiky, právo volební na něm má každý občan, který má volební právo do Národní rady. Hlasuje se lístkem se jménem návrhu zákona a označuje se odpověď ano neb ne. První referendum má býti o zvýšení činží, druhé o rozšíření pravomoci presidenta republiky. — Osnova o zákoně pro nejvyšší správní soud byla již vypracována, její však definitivní znění se ještě tájí. — V ministerstvu veřejných prací je hotov návrh stavebního řádu, takže zbývá připomínkové řízení ministerské a bude pak možno provést jeho projednání v roce 1930, a platnost jeho by podle toho počala asi 1. lednem 1931, což je jistě značně dlouhá ještě doba. — Zajímavé »jubileum« uplynulo 3. prosince minulého roku, kdy tomu bylo 60 let, co byl vydán chudinský zákon, k němuž však nevyšlo vůbec prováděcí nařízení. — Od poloviny prosince se pracuje na výměně pozemkových knih mezi ČSR. a Maďarskem z pohraničních obcí. — Anglická dolní sněmovna se vyslovila pro zrušení trestu smrti. — Velmi zajímavý kurs přednášek koná právě soudní chemik profesor techniky Dr. Emil Švagr v lidových přednáškách čes. vys. škol pražských (dne 14., 21., 28. ledna a 4., 11., 18. února). Přednáška jeho je velmi aktuální pro právníky a probírá v ní jednak základní nauky soudní chemie a jednak speciálně otázku jedů, zjišťování písm a jiných stop. — Do zemských zastupitelstev dostalo se s odborníky jen velmi málo právníků. Z fakult právníckých pouze bratislavská měla štěstí, že dva profesoři

Laštovka a Milota byli jmenováni, ostatní vyšly na prázdno. Do českého zastupitelstva mezi odborníky byl také jmenován Dr. Kieslinger, nyní tajemník Hauptverbandu der Deutschen Industrie, dříve komisař státní policie pražské, který starším členům »Všehrdu« je znám jako úředník provádějící známý rozpouštěcí nález o spolku r. 1917. (Ča.)

Naše fakulty právnické. Choť po zesnulém profesoru Dr. Kamilu Hennerovi, pí. Marie Hennerová, odevzdala do korespondenčního oddělení knihovny Národního musea v Praze korespondenci, kterou vedl prof. Henner s řadou světových zahraničních kanonistů. Kromě toho uložila sem i část jeho universitních přednášek a část rukopisů jeho děl a čelné tisky jeho prací. — Na pražskou právnickou fakultu byl jmenován mimořádným profesorem statistiky s příkazem pro ústavní právo doc. Dr. Cyrill Horáček ml. — Na fakultě bratislavské byl jmenován mimořádným profesorem národního hospodářství doc. Dr. Cyrill Čechrák. — 19. ledna t. r. byly otevřeny v technickém oddělení Zemského ústavu v Brně nabídky pro práce nádenické a zednické, dále betonářské, kovářské a na obložení kamenem pro stavbu právnické fakulty v Brně. Práce s vykopávkou základů byly v posledních dnech pro silné mrazy značně omezeny. — Na právnickou fakultu pražskou byl jmenován z fakulty Bratislavské řádným profesorem pro dějiny římského práva JUDr. Otakar Sommer. — Na právnické fakultě v Bratislavě byl jmenován řádným profesorem církevního práva JUDr. Vratislav Bušek, dosavadní mimořádný profesor téhož oboru tamtéž. Ča.

Slavnost na počest šedesátých narozenin prof. Dr. Dobr. Krejčího. Čs. A. S. Právník v Brně pořádal spolu s profesorským sborem právnické fakulty dne 10. ledna 1929 ve velké aule Masarykovy university slavnostní schůzi na oslavu šedesátých narozenin profesora JUDra Dobroslava Krejčího. Schůzi zahájil J. S. prof. JUDr. Jan Loevenstein, děkan právnické fakulty M. U. krátkým proslovem k jubilentovi a přítomným členům profesorského sboru právnické fakulty, zástupcům úřadů a k studentstvu.

Oslavnou řeč přednesl pak prof. JUDr. Frant. Weyr, ve které po stručném curricula vitae výstižně vylíčil velmi obsáhlou odbornou a vědeckou činnost jubilanta, především jako bývalého ředitele státního úřadu statistického. Zdůraznil pak v dalším, že byla to pouze neobvyklá osobní nenáročnost a skromnost prof. Dr. Dobroslava Krejčího a zvláště pak obzvláštní láska vědě, která ho odvedla z tohoto významného místa důležitého úřadu státního, slibujícího dosáhnouti značné životní kariery v životě veřejném a politickém, do vědeckého ústraní života universitního profesora. Než i tu, při velkém zaneprázasnění, které s sebou stolice profesorská na mladé universitě přinesla, věnoval vždy čas veškerých svých volných chvílí obětavé činnosti téměř ve všech sociálních institucích. Ke konci poděkoval přednášející jubilentovi za jeho obětavou dosavadní práci (za svoji osobu zvláště za to, že byl to právě profesor Krejčí, který ho vrátil do domácího prostředí a vyslovil přání všech přítomných, aby měli možnost ještě dlouhou řadu let těšiti se ze spolupráce a vědeckého působení oslavencova.

Posléze promluvil za veškeré brněnské vysokoškolské studentstvo starosta Čs. A. S. Právník v Brně Edmund Haiser a ocenil, pokud ovšem slovy oceniti lze, jubilentovu obrovskou práci ve studentských věcech spolkových, hlavně pak sociálních, zdůrazňuje, že mnohé ze stávajících studentských sociálních institucí brněnských vděčí za svůj vznik a prosperitu jedině profesorovi Dru Krejčímu. Vyslovuje díky za dosavadní tuto jeho práci přednesl zároveň jménem vysokoškolského studentstva prosbu, aby také v jeho dalších snahách a plánech, jmenovitě při uskutečňování projektu vybudování Akademického domu v Brně, neopouštěl a svoji vzácnou přízeň mu nadále zachoval.

Prof. Krejčí několika málo, avšak tklivými a upřímností procitěnými slovy poděkoval za tyto projevy sympatie, načež J. S. prof. Dr. Loevenstein slavnostní schůzi ukončil.

Zvláště dlužno podotknouti, že na rozdíl od obvyklých oslav podobného rázu, právě vyličená slavnostní schůze byla prodchnuta milou intimitou a srdečností brněnské obce právnické, z níž každý přítomný mohl konstatovati ryzí a přátelské vztahy mezi jubilantem a jeho kolegy z řad vysokoškolských profesorů, jakož i studentstvem. E. H.

Nové jazykové nařízení. Vládním nařízením ze dne 29. prosince 1928 č. 229 Sb. z. a n. se upravuje užívání jazyků pro zemská a okresní zastupitelstva a zemské a okresní výbory, zřízené podle zákona o nové organizaci politické správy č. 125 z r. 1927.

Toto nové vládní nařízení nepřináší v celku nic nového, nýbrž shrnuje v sobě zásady, obsažené již v jazykovém zákonu, nařízení a jednacím řádu Nár. Shromáždění; na tento upomíná zejména čl. 4, odst. 1., kde se mluví o právu příslušníka menšiny, připojit k svým návrhům, dotazům a stížnostem překlad v jazyku státním. Shodně s jaz. nařízením určuje se rovnoprávnost »jazyka ruského (maloruského)« s jazykem státním pro Podkarpatskou Rus. Odchytku však znamená čl. 8, odst. 2. a 3., podle kterého je zvláště oprávněnou jaz. menšina, čítající 75%, kdežto jaz. nař. čís. 17/26 žádá jen většinu 2/3. Novotou je také v odst. 2 cit. čl. ustanovení, že se upustí od překladu návrhů, zpráv atd. podaných v jazyku této menšiny do jazyka státního, leč že by některý člen překlad žádal nebo předsedající sám překlad takový za nutný uznal. Toto ustanovení vyplývá zřejmě z dvojho nazírání na okr. zastupitelstva, které je jednak samosprávným sborem, jednak státním orgánem. — Spor vznikl o výklad čl. 2. a 3., které určují práva členů jaz. menšin v zemském zastupitelstvu. Smysl těchto ustanovení je asi ten, že lze vždycky jednat v jazyku 20% jaz. menšiny země a kromě toho v jazyku 20% jaz. menšiny okresu, který je předmětem jednání v zems. zastupitelstvu.

Konečně by bylo zajímavé, vzhledem k posledním rozhodnutím nejv. správního soudu v § 3 jaz. zákona, určit vztah tohoto §, který jedná také o zastupitelských sborech, k novému jazykovému nařízení. Naproti tomu §u 2 jaz. zákona — přes opačné tvrzení polemických článků některých deníků — žádné ustanovení tohoto nařízení neodporuje, neboť čl. 5, 6 a 8 se vztahuje jen na jednání v okr. zastupitelstvu. Kč.

Ústav pro trestní právo při právnické fakultě Masarykovy university v Brně. Počátkem letošního roku při právnické fakultě Masarykovy university zřízen byl ústav pro právo trestní. Jeho ředitel prof. Dr. Jaroslav Kallab dal tomuto ústavu poněkud jiný ráz, než jaký mají podobné ústavy při právnické fakultě Karlovy university v Praze a při právnické fakultě Komenského university v Bratislavě. Kdežto podobné ústavy při ostatních dvou právnických fakultách vzaly si za úkol obsáhnouti pokud možno celý okresek věd, shrnovaných pod názvem kriminologie, vytkl si ústav při právnické fakultě brněnské cíl jiný — jeť ústavem, omezujícím se na disciplínu čistě právníkou, zabývající se studiem zločinu a trestu jako pojmů právních. Vždyť je jisto, že některé otázky, jež zapadají do širokého rámce kriminologie, jako na př. kriminální antropologie, kriminální sociologie a kriminalistika, hodí se lépe do ústavů jiných, v našem případě do ústavu pro soudní medicínu, v němž jedná se o těchto otázkách hlavně proto, že jak po stránce technické, tak po stránce metodické lze se zde nadíti hlubšího propracování materie, o níž jde; po stránce technické proto, že mnohem snadněji lze získati kvalifikované síly (technické), po stránce metodické pak, že tato odvětví vědy mají o mnoho blíže k vědám přírodním než k vědám právním. A právě toto omezení úkolů ústavu po stránce extensivní přispívá velmi značnou měrou k jeho prohloubení po stránce intensivní.

Úkolem ústavu jest totiž, by nejen posluchačům práv, nýbrž také jiným zájemcům, byly poskytnuty spolehlivé informace o dnešním stavu jakékoliv otázky do rámce trestního práva spadající.

Z těchto důvodů rozdělen byl ústav na tři oddělení:

1. bibliografické;
2. pro platné právo a
3. pro reformu trestního práva.

Ad 1. V oddělení bibliografickém nalezneme pokud možná úplnou bibliografii trestního práva našeho i cizího, seřazenou jednak podle jmen autorů v abecedním pořadu, jednak věcně. Tato část institutu bude obsahovati také literaturu kriminalistickou a kriminálně-sociologickou, aby jí bylo lze užítí jako pomůcky při řešení otázek legis ferendae.

Ad 2. Oddělení pro platné právo obsahuje soustavný přehled všech trestních norem u nás platných; jest zde přihlíženo také k příslušné judikatuře. Prakticky jest tato část institutu upravena v ten způsob, že jedna skříň (o 24 zásuvkách) obsahuje rozstříhaný a na listcích nalepený trestní zákon (Komentované vydání Kompassu: Kallab, Herrnit), druhá skříň pak trestní řád (od těchže autorů), obojí ve věcném pořadu, aby případné nové zákony, změny a doplňky do tohoto oboru spadající mohly ihned býti na příslušné místo zařazeny, činěny poznámky a pod. a tak jasný přehled po této materii zaručen. Pokud pak příslušné judikatury se týče v tomto oddělení ústavu, jest uspořádána jednak podle hesel, jednak věcně podle paragrafů; jest zpracována podle Sbírek rozhodnutí Nejvyššího soudu Č. S. R. ve věcech trestních (pořádaných II. pres. N. s. Dr. Frant. Vážným), dále podle judikatury v Právnem obzoru a konečně podle Dalloze »Recueil périodique et critique«. V rozvrhu látky při judikatuře jest postupováno podle direktiv, jimiž se řídí Nejvyšší soud.

Ad 3. Oddělení pro reformu trestního práva, obsahující jednak sbírku cizích trestních zákonů a osnov, jednak materiále reformních snah u nás, konečně registraturu srovnávající jednotlivá ustanovení našich osnov se zákony a osnovami cizími.

Pro nedostatek místa bylo nutno ústav umístiti v kabinetě ředitele ústavu prof. Dr. Jaroslava Kallaba. Ústav tento při nedostatku místa i finančních prostředků dospěl doposud k části oddílu prvního, totiž k české bibliografii, jejíž větší část zaujímá literatura časopisecká, vybudoval v hlavních rysech oddíl druhý, jemuž nyní, zvláště pokud jde o judikaturu, věnuje svou pozornost, a sbírá zároveň materiál pro oddíl třetí. Ústav byl učiněn doposud přístupným jenom členům semináře pro právo a řízení trestní; přesto že je ještě v začátcích, plní své úkoly pěkně.

Až ústav tento vzroste tak daleko, že půjde pak jenom o jeho doplňování novým materiálem, stane se přístupným vedle členů semináře, jak se dělo doposud, také jiným interestům a bude jistě velmi vítaným pomocníkem všem, jimž nedostatek času a přístup k pramenům zabraňuje, aby se o té které otázce trestního práva přesněji mohli informovati.

Erich Olšar.

Ze smutečních slavností za zemřelé profesory. Náhlého odchodu prof. Dra Karla Kadlce vzpomenu to pietní slavností, pořádanou Svazem slovanské mládeže a Klubem nár. akademiků dne 10. ledna t. r. v zasedací síni staroměstské radnice za velké účasti význačných hostů. Vřelé a krásné osobní své vzpomínky na velikého vědce přednesl prof. filos. fakulty pražské Dr. V. I. Franc ev, načež přehledný obraz Kadlcovy vědecké a veřejné činnosti podal Dr. Jos. Kliment a lidské jeho stránce vzdal poctu JUC. V. Vaněček. Slavnost zahájena i skončena byla vedle projevů funkcionářů zpěvy Dra Kopeckého. —

Společnou posmrtnou vzpomínku prof. Hennerovi a prof. Kadlcovi věnovala fakulta právnická na smuteční slavnosti ve velké aule dne 12. ledna. Po projevu děkana prof. Dra Miříčky, oceňujícího oba zesnulé profesory jakožto vynikající vědce a vzácné charaktery promluvil o prof. Dru Hennerovi doc. Dr. Tureček, vyzdvihující vedle prací z dějin círk. práva i velikou práci zesnulého v oboru platného konfesního práva. Životní dílo prof. Dra Kadlce ocenil více prof. Dr. S a t u r n í k, zdůrazniv nezvykle široký podklad jeho činnosti, budící úctu v celém vědeckém světě. Za »Všehrd« vzdal dík památce zesnulých JUC. S t r n a d. jkt.

Třetí sjezd právnický v Bratislavě r. 1930. V těchto dnech pořadatelka 3. sjezdu právnického Právnická jednota slovenská rozeslala výzvy na jednotlivé korporace a význačnější pracovníky právnické o návrhy pro sjezdové otázky. Ča.

LITERATURA.

Ústředí báňských revírních rad a jeho činnost v letech 1924 až 1927. Nákladem vlastním, v Praze, 1928, 8°, stran 103, cena není označena. Kniha podává obraz o vzniku a dosavadním vývoji ústředí, o jeho stanovách a činnosti. Ku konci připojena jest zpráva pokladní za léta shora zmíněná, seznam knih a seznam revuí a časopisů, ústředím odebíraných. Spisek podává nám názorný přehled činnosti ústředí. Dr. Jindřich.

Prawo. Spolek posluchačů právnické fakulty university Varšavské podle vzoru Všehrdu přeměnil v 5. ročníku svůj dosavadní bulletin na časopis odborný. První čísla reprezentují se velmi pěkně. Vedle článků univ. profesorů a starších svých členů přináší i seminární práce, řadu zpráv a literaturu, jakož i spolkové informace a informace o studiu. Celek vypadá velmi pěkně a reprezentativně a neopomeneme proto nejen z kolegiality, nýbrž i ze zájmu ryze odborného si ho častěji všimnouti. Vr.

Hendrik de Man: Duch socialismu. (K psychologii socialismu). Přeložila R. Sternová. S předmluvou Evžena Sterna. 423 stran. Politická knihovna řada II. kniha IX. Praha 1928, Orbis. Kč 52.—. Socialismus stal se v poslední době spíše problémem než programem, a to problémem bolestným, který leží jako těžký stín na dělnickém hnutí. Význam řešení tohoto problému nezůstane omezen toliko na dělnickou třídu, nýbrž vrhá mohutný reflex na celý národ i stát. Kdysi byly tyto otázky opravdu studovány i těmi, kdo na nich nebyli přímo interesováni, dnes je to věc sympatie nebo antipatie. A přece musíme si býti vědomi toho, že problémy se neřeší tím, že se ignorují anebo aprioristicky potírají; dříve jest nutno aspoň se pokusiti o to jim rozuměti. A této snaze vychází vstříc nakladatelství Orbis obdivuhodnou knihou Hendrika de Mana O duchu socialismu. Není tu frásí, které vzbudily tolik oprávněné nedůvěry k tomu, čemu se říká socialismus, je to upřímná, odhodlaná, ale těžkými zkušenostmi a duševními boji vykoupená zvěď.

Socialismus u nás a také jinde stal se jakýmsi abstraktem jako náboženství. Hledí se naň s předsudkem nebo s fanatismem. Stal se symbolem, ale jako by pozbyl obsahu. Cítilo se to instinktivně; cítili to jak socialističtí vůdcové, poněvadž praxe je stále přesvědčovala, jak planými často frásemi jsou jejich hesla, tak dělníci, poněvadž teorie jim byla krásnou pohádkou, ale praktické jejich potřeby neřešila, naopak často s nimi byla v rozporu. Tato rozpoltěnost vedla i u nás k desorientaci dělnického hnutí, rozpor mezi teorií a praxí